

gna: notus triumphus, & exaltatio aquilæ; Draconisque depressio, & confusio. Qua de re Tullius lib. 1. de divinatione.

Tullius:
59 Hic Jovis altisoni subito pinnata Satelles, Arboris è tranco Serpentis fauia mortuus, Ipsa feris subigit transfigens unguibus anguum

Semianimum, & varia graviter cervice mictum

Quem se intorquentem lanians, rostroque cruentans,

Jam satiata animos, jam saevos ulta dolores, Abicit efflantem, & laceratum affigit in unda.

Josephus.
Hinc in Acri Lacedæmoniorum Regis Sigillo insculpta Aquila videbatur Draconem unguibus discerpens, ut Josephus scribit lib. 12. Antiqui. c. 5.

60 Demum, illud hic observandum; esse utique superbo Draconi, & ejus femini probrosum maximè abjectum, & dedecorum, vinci plerumque ab infirmioribus personis, ut mulieribus, puellis, virgunculis, & infantibus. Quod eleganter expendit S. Basilii laudans Martyris, Julitæ triumphos: Beatisima igitur mulier Julita (si tamen decori ratio permittit eam vocari mulierem, quæ heroicæ animi fortitudine supergressa est infirmam naturæ muliebris conditionem) cuius unius magnanimitate, & constanza maximopere crediderim consernatam esse, & perculsum communem humani generis adversarium, nimurum indignissime ferentem à mulieribus sibi præripi palnam vitoriae. Mirificè consonat S. Petrus Dami. ser. 35. de SS. Flora, & Lucilla VV. & MM.

61 Quò revoco illud Jobi vaticinium c. Job. 40. 20. & 24. An extrahere poteris Leviathanum hamo, aut fune ligabis linguam ejus? Numquid pones circulum in naribus ejus, aut armilla perforabis maxillam ejus? Numquid illudes ei, quasi avi, aut ligabis eum ancillis tuis?

Quid Leviathanum.
Leviathani nomine, ac symbolo, Stygium exprimi cetum, juratum humani generis hostem, nefarium primi sceleris authorem, recte putant plures Ecclesiæ Patres, & Jobi enarratores. Porò valetissimum hunc Dracōnem, qui universum mundi oceanum sedis infectabat cladibus, trajecto aliquando hamo strangulandum, injectaque rictui armilla, multa perdomitum, ac pervictum agitatione, ad littus tandem linea pectoria cogendum, pueris, ac puellis lusioni futurum, prædictit Jobus: apud quem, egregium meditatur Deus pectorum, quo immane monstrum non arduis expugnet bellorum machinis superbiuum, sed abjetissimum tenui deludet linea, atque minutissimum veluti pectoriculum levi quadam exagit et armilla, quibus strenue districatum ancillis illum lusum propinet Iudicrum.

62 Sed quæ hæ ancillæ? Missis aliorum interpretationibus, opinor sanè, ancillarum nomine portendi hic Martyres sanctissimos, eos signatim, qui infirmioris sunt naturæ, ut pueri, & puellæ. Juvant hanc exificationem S. Gregorius, & Philippus, qui per ancillas intelligent Apostolos, & Discipulos, & omnes illos, quibus potestas data est à Christo calcandi super serpentes, scorpiones, & super omnem virtutem inimici Lucæ 10. Rem tamen nostram exprimit S. Ambrosius lib. 1. de Pœnitentia cap. 13. Ita præclarè: Illudatur ergo Diabolus, ut ipso

Diabolus in Martyrum corpora se viens, miserè inctatur, & transfigitur.

mortis sue vulnera contra se armet, quem debilitandum putavit. Sed & Sanctum Job magis armavit postea quam vulneravit, qui totum corpus diris perfusus ulceribus, Diaboli quidem mortuus peritulit, sed venena non sensit. Et ideo bene ei dictum est: adduces Draconem in hamo, ludes eum sicut avem, ligabis eum sicut passerem, puer imponet super eum manum. Vides quemadmodum a Paulo illudatur, ut in cavernam ejus, sicut puer ille propheticus, manum mittat, & nihil serpens nocteat ei, de lateribus exuat eum, de veneno ejus faciat spirituale antidotum, ut quod venenum est, medicamentum fiat: venenum ad interitum carnis, medicamentum fit ad salutem spiritus. Quod enim nocet corpori, iuvat spiritum. Manducet ergo terram meam Serpens, dentem carni inficat, conterat corpus. Hæc Ambrosius. Qui videtur sub rei pectorioræ metaphora loqui: & Jobi, Pauli, & aliorum Martyrum corpora appellare Serpentis escam, sub qua latet divinæ virtutis hamus. Dum enim in Martyrum corpora sicut (etsi tenellæ virgunculae sint, & infantes) miserè inescatur, irretitur, ferro transfigitur, & lusioni est pueris, & puellis. Dumque Martyres vasto deglutire pergit hiatu, cogitur immanis belua & alienam escam intactam demittere, & propriam animam infelix evomere. Sat hæc attigile ad Jobi testimonium.

§. VIII.

Calcanum Ecclesiæ, id est, suorum Martyrum corpora, percussum, & contritum à Stygio Dracone.

63 Expendimus, qua ratione à Martyribus facta in callidum serpentem fuerint inhonesta vulnera: reliquum est, ut edifferamus quomodo illi sint à nocentissimo Dracōne percussi, & contriti. Sacer textus explicat illis verbis: & tu insidiaberis calcaneum Gen. 3. 15. ejus. Vel, ut hebræa habent: & tu conteres, percutes, vulnerabis calcaneum ejus. Mutua est pugna, mutua percussio, & vulneratio, sed absimili dispendio: nam à Martyribus virulentum Serpentis caput percutitur, & conteritur; quod est princeps corporis pars, in qua tota vita ejus existit; à Serpente vero calcaneum, pars omnino insima læditur dumtaxat. Sunt qui per calcaneum intelligent Christi corpus variè à Dæmone per suos ministros vexatum, percussum, & vulneratum, usque ad Crucis supplicium, & mortem ignominiosissimam. Ita Lippomanus, Eucherius, Cajetanus, Isidorus, Clarius, Fagius, & alii ad Genesis verba, Matthias Martinius in suo Lexicone in voce calcaneum. Et quod plus est, S. Ambro. in Ps. 40.

10. in illud: magnificavit super me supplationem, ita disertè: Ideo & Judas supplastasse dicitur, quia osculo suo vulnus infixit, quo invadendi Salvatoris signum persecutoribus demonstravit. Supplantavit ergo quasi serpens, quia serpens ore venenum infundit: & vulnerat dente calcaneum. Et hic enim non divinitatem Christi, sed corporis extremum calcaneum vulneravit.

64 Censeo tamen, hanc interpretationem non esse coartandam ad solum Christi corpus martyrio affectum; sed extendendam ad reliquo-

s. Synai.

liquorum martyrum corpora, & perpecciones, quas in carne subiere pro Christo, & ad Christi exemplum, ut pote veri illius, & Ecclesiæ filii. Ita S. Anaf. Synai. lib. 11. Exam. ubi calcaneum, explicat, extrema totius corporis Christi (hoc autem est Ecclesia) in extremis temporibus eam cribrans. Tunc enim Antichristi utens malitia Serpens antiquus summo perè vexabit Ecclesiam, & fidèles excarnificabit. Quò spectat S. Ambro. loco proximè memorato, ubi illa Genef. 49. verba, Fiat Dan sicut serpens sedens in via, & in semita mordens calcaneum equi: & cadet eques retrosum à Domino, exponit de Antichristi persecutoribus, & Martyrum necesse, quorum calcaneum, id est corpora percutiet, & conteret, absque ullo ipsorum Martyrum spirituali dispendio. Audi Ambr. Sed alius hic significatur futurus, qui ex ea Tribu progressus, populū suppliciis sacrilege impietatis affliget, Antichristus ille, qui sedebit in templo, tanquam sit Deus, &c. sedebit in via, & insidiabitur in semita, sicut serpens, ut vulneret transeuntes, & mordeat equi nostri calcaneum. Animam enim fidelium non poterit vulnerare.

65 Verum expositionem nostram expressit Eminensissimus Cajetanus in hunc modum: Juxta hebraum habetur: ipsum conteret tibi caput, & tu conteres ei calcaneum. Non de muliere, sed de semine ejus dici videtur, quod conteret caput diaboli. Et potest sententia hæc referri ad genus electorum, quia electus quisque conterit caput, hoc est supremam partem diaboli, hoc est officium diaboli provocativum ad malum culpæ. Conteretur autem in calcaneo, hoc est in insima sui parte, hoc est in corpore, secundum malum pœna temporalis à diabolo. Ecclesiæ ergo calcaneum, id est suorum Martyrum corpora vulneribus, & morte afficit Tartareus Draco, leve detrimentum, & omnino facile sanabile, sicut vulnus in calcaneo facile sanatur. Ad hanc calcanei percussione videtur respexisse coronatus vates

Psal. 48. 6.

Mutua percussio Draconis, & Martyrum, sed absimili dispendio. Ecclesiæ ergo calcaneum, id est suorum Martyrum corpora vulneribus, & morte afficit, inimicum caput prostratum manet; & mors ipsa, quam inferre nitebatur, eliditur, & eluditur. Eucherius existimat, calcaneum Eucherius, mulieris esse extreum vitæ nostra tempus, cui si viriliter resistamus, victoriæ perseverantia cum salute nostra percipiemus. Percutitur hoc calcaneum, nequissimo colubri mortuus, id est Morte. Ut enim S. Augustinus ait lib. 1. Hypogn. contra Pelagianos. Ideo Mors vocabulum hoc accepit, eò quod mortuus quodam venenosus serpens, id est diaboli in paradise Adam, quando per concupiscentiam mordebat, hoc est edere sicut illicta. Mors mortuus suo, vel potius mortuus petit Martyrum corpora: sed petitur ipsa valentiori istu, & insanabili plaga; dum immanissima tormenta pro Christo patienter, ac generosè excipiunt, mortem perdunt, & exantant. Divine, & ad rem nostram accommodatissime S. Gregorius. Nyssenus orat. 2. de SS. quadraginta MM. Hi mortem peccato armatam, sua virtute atque fortitudine tolerandis incommodis, stimuli acie obtundentes frustrati sunt, atque fregerunt: Et licet Draco ille totis nixatus fuerit & insidiis, & viribus, venenatum Martyribus sic admovere caput, ut ad illorum animos virus

P. Ild. de Flores de Agone Martyr.

pervaderet, casus omnino fuit ejus c. 4. Quò spectant illa Dei verba ad Jobum divitatum. Quis conclusi ostiis mare quando erumperat quasi de vulva procedens? Cum ponere rem nubem vestimentum ejus, & caligine illud quasi pannis infante obvoluerem? Circumdedi illud terminis meis, & posui veclam, & ostia: & dixi: usque buc venies, & non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos. Ex ingeniosa notri Alcalaris interpretatione, perinde est ac si dicat ad suum Martyrem Jobum Deus: quantumvis calamitatum, & adversitatum ex crescere mare, ad te ramen superandum, ac devorandum, non perveniet. Nam ego, qui sedeo arbiter, ac dispensator, undis, ac procellis rerum adversarum certos præfinio terminos. Quare credi par ell, quod Deus beneficium terræ præstat, suis famulis non denegatur, sed virtutem ac robur præbitur, ut illam aquarum vim, quæ in illorum irrumpt afflictionum mare, exorbeant totam, digerant, & concoquant. Sed audiens S. Damianus ser. 13. de Georgio Martire. Separavit ergo tunc Deus S. Dam; mare, & minaces fluctus ab innundatione terræ compescuit, ut terra virentes herbas, & ligna pomifera germinaret, ac deinde segetum fructus afferret. Separat etiam nunc ab eleclis suis reproborum turbines persequientem, & quasi furientes coercet impetus tempestatum, quos esti furere usque ad infligenda corporibus tormenta concedit; ne tamen animas ladanant, invicta eos, atque per vigilii brachii sui protectione custodit, quodammodo dicens mari: huic usque venies, & non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos; ac si patenter dicat: usque ad inferenda corporibus te tormenta relaxo, ne autem usque ad animam cumulis intumescentibus profluis; legis meæ tibi litus objicitur, terra cordis ad proferenda fructuum germa libera relinquatur. Reclusim.

A Martyris bus mors ipsa eliditur, & eluditur,

Eucherius.

67 Levis utique percussio, quæ non animas, sed corpora pertingit tantummodo: nec levis solum, sed & Martyribus perdecora, atque gloriofa; & Stygio Draconi summopere ignominiosa: siquidem calcaneo ipso, qui læfit, inimicum caput prostratum manet; & mors ipsa, quam inferre nitebatur, eliditur, & eluditur. Eucherius existimat, calcaneum Eucherius, mulieris esse extreum vitæ nostra tempus, cui si viriliter resistamus, victoriæ perseverantia cum salute nostra percipiemus. Percutitur hoc calcaneum, nequissimo colubri mortuus, id est Morte. Ut enim S. Augustinus ait lib. 1. Hypogn. contra Pelagianos. Ideo Mors vocabulum hoc accepit, eò quod mortuus quodam venenosus serpens, id est diaboli in paradise Adam, quando per concupiscentiam mordebat, hoc est edere sicut illicta. Mors mortuus suo, vel potius mortuus petit Martyrum corpora: sed petitur ipsa valentiori istu, & insanabili plaga; dum immanissima tormenta pro Christo patienter, ac generosè excipiunt, mortem perdunt, & exantant. Divine, & ad rem nostram accommodatissime S. Gregorius. Nyssenus orat. 2. de SS. quadraginta MM. Hi mortem peccato armatam, sua virtute atque fortitudine tolerandis incommodis, stimuli acie obtundentes frustrati sunt, atque fregerunt: Et licet Draco ille totis nixatus fuerit & insidiis, & viribus, venenatum Martyribus sic admovere caput, ut ad illorum animos virus

S. August.

Habac. 1. 3.

LXX.

68 Vulnus ergo, quod serpens intulit Mar-

tyribus ad corporis dumtaxat vitam pertigit,

non ad animæ, non ad caput, sed ad calcaneum cui ita nocuit, ut animæ non nocuerit.

Et licet Draco ille totis nixatus fuerit & insi-

diis, & dolores afflitorum. Et penè omnes

hebraicæ voces iniquitatem significantes,

significant etiam dolores, afflictionem, labore,

vexationem. Nihil ergo Martyri afflito, &

vexato timendum, quia eum in tuto ponet

dolor afflito, labor, & vexatio calcanei sui,

id est corporis cruciamenta.

69 Vulnus ergo, quod serpens intulit Mar-

tyribus

Hi mortem peccato armatam, sua virtute atque

fortitudine tolerandis incommodis, stimuli acie

obtundentes frustrati sunt, atque fregerunt:

Et licet Draco ille totis nixatus posset: ubi stimulus tuus, o

mors? ubi victoria tua, o inferne?

Jure me-

rito in mortem insultat, que dum Mart

B 3 rum

Martyr con-
culet om-
nes mortis
horrores.

S. Athan.

Isai. c. 11.

Apoc. 12.1.

Pf. 71.7.

Mors concul-
cata orna-
tui, & splen-
dori est
Martyribus.

Pf. 115.15.

Tertull.

Cant. 7.1.
S. Hieron.

S. Hono.
Symma.

rum calcaneum momordit, illam exartmarunt, & acutissimo stimulo transverberarunt, penitusque debellarunt. Unde fit, ut infirmissimi quique pueruli, & blandæ puellæ tortoribus, tormentis, & morti, per Christi gratiam, & robur insultent, ad Martyrium accedentes quasi ad lusum; pedibusque suis omnes mortis horrores conculcantes. Ut eleganter admodum edisserit S. Athana. de Pafio. & Cruce Domini, his verbis: *Olim serpens deceperat Evans, & ejus invidia mors in orbem venit; nunc autem conculcatur. Olim adversarius noster diabolus, ut leo circuibat, quarens nostram animam: nunc autem cum Dracone conculcatur ad deinceps brevi Dominus conteret Satanam sub pedibus nostris; ac jam tantopere despiciat, ac ludibrio est, ut qui in cavernam aspidum manum inserat, non reformat. Hunc enim Isaia prophetavit, & verum est quod dixit. Quin & aliqui ipsum stimulum diaboli pedibus prementes, mortem minime exhorruerint. Mulier illa Apocalypтика, elegans Ecclesiarum Christianarum emblemata in suis Martyribus exagitata, premut sub pedibus, ac proterit lunam: & luna sub pedibus ejus. Quid hoc? Putaverim per lunam typicè designari mortem, seu mortalitatem. Sic censet S. Aug. in Pf. 71. ad illa verba donec auferatur luna, vel ut ipse legit, donec interficiatur luna, & explicat, ita ut non sit amplius mortalitas. Lunam ergo inconsistat, id est Mortem ipsam, infra se calcat Ecclesia, & pedibus illi insuffit; quæ dum in Martyribus sicut pefundatur, ac conteritur. Nisi mavis, lunam ad Ecclesiarum pedes collocari, ornatus, & honoris causa, ex veteri usu nobilium portandi in calceamentis lunulas, Isaiæ 3. 18. Plutarchus, Clemens Alexand. & alii. Et sic verum esse comprobabitur, quod divinus Canticus in Odis cecinit: *preiosa in conspectu Domini mors Sanctorum ejus. Vel ut Ter-tullianus vertit lib. 2. in Marcio. cap. 19. honorabilis: ex hebreo transferas: gloria, clara, lucida mors Martyrum. Non quemadmodum affectabat impius, & vecors Heligabalus (qui cum ei denunciatum esset a sacerdotibus Syriæ, ut Lampridius latè refert in ejus vita, violenta morie interitum, altissimum turrim extruxit aureis ante, gemmatisque tabulis humi substratis, ut cum se inde præcipitem ageret, pretiosius moreretur) sed quod eos opulentissimus cæli, & terræ dominus in usitato purpuræ generi, id est Martyrio, conveffit, quæ pretio diaphanum Tyriam exsuperat. Nec non quia dum mortem opperunt pro Christo, mors illis est non ignominiosa, sed honorabilis, & gloria; non obscura, sed clara, & lucida. Idcirco ad pedes, id est ad vitæ extremum, veluti adfixa apparet sub lunæ pretiose, nobilis, claræ, & lucide typa.**

68 Ad Ecclesiam Christianorum in suis Martyribus pugnantem, & illorum sanguine purpuratum, spectant illa Canti. verba c. 7.1. *Quid videbis in Simamide nisi choros castrorum? S. Hieron. epis. 2. ad Nepotianum: quid videbis in coccinea? Honorus ibi: quid videbis nisi castra pro veritate pugnantum? Symmachus effert: quid videbis in spoliata ad vulnerationes, vel in vulnerationibus? Qua de re alibi latè. Subredit continenter; quam pulchri sunt gressus tui in calceamentis, filia Principis. Chaldaeus vertit; pedes tui cum cal-*

ceamentis taxis. Alii legunt: *plante, scilicet calcantes, & conterentes. Videatur fieri ad locum Geneseos, quem tractavimus, certa allusio; & commendari Martyres à triumphis de tartareo Dracone, & morte reportatis. Et quidem dum Martyres virulentum serpentis caput conculcant, venusti, & elegantes apparent eorum pedes in calceamentis. S. Hieron. lib. 1. adversus Jovinianum post medium legit: in calceamentis filii Aminadab, Nobilium calcamenti lunata. In. nati Martirum pedes.*

C A P. III.

*Difficilis provincia extet Tractatio de
Martyrib. & quare?*

69 **A** Deo est ingens Martyrii, & Martyrum dignitas, ut illorum gloriam nullus possit æquare verborum, laudisque apparatus. Rectè proinde Martyr Cyprianus lib. de laudib. Martyrii: *Potentia Dei S. Cypr. oneratur facultas dicendi, ut quanto se in exprimenda Martyrii dignitate protulerit, tanto ipso pondere laudis oppresa, atque astimatione rerum omnium, de quibus cum maximè loquitur, debilitata, ac fracta, intra se ipsum illaqueata oratione deficiat, nec habens liberis, ac solutis in aperitum sermonis eloquium vim tanta laudis expromat. Expende, inter alia, quali prematur onere facultas dicendi de Martyribus: utique potentia Dei oneratur. ò quantum pondus! Licit enim Martyres commendemus; in divinam tamen omnipotentiam cadit præsertim nostra hæc commendatio; ut quæ in Martyribus suas maximè exerat vires, & Dei sit opus omnipotentis eximium, & illustre, Martyrium.*

70 Amos 9. 6. *Qui ædificat in cælo ascensionem suam, & fasciculum suum super terram fundavit: qui vocat aquas maris, & effundit fasciculus Dei super faciem terræ, Dominus nomen ejus. Efferunt LXX. & nonnulli Patres Græci, & Latini: Dominus omnipotens nomen ei. S. Cy- rill. ibi scitè observat, recenseri his verbis, præstantiam, & summas vires nature divinæ. At enim verò, in quo maximè Dominus omnipotens appetat, & naturæ divinæ ex- cellentia, ac vis eximia? Vulgaris est intelligentia landari hæc Dei potentiam à cæli, terraque fabricatione. Cæterum aliud sumit divinæ omnipotentiae commendatio. Primò, quia ædificat in cælo ascensionem suam. Hebraicè pro ascensionem est maloth, id est ascensiones, gradus, imo & holocaustum, & sacrificium, à verbo aala, quod est offerre, vel afferre sacrificium, seu holocaustum; eo quod elevatur ad cælum coram Domino. Unde transferas: qui ædificat in cælo sacrificia, vel holocausta sua. Martyres videlicet, gratum Deo sacrificium: nam de justis captiuntur haec verba à S. Hiero. Remigio, Hugone, & alii, cum respectu ad caelorum spheras. Secundò, quia fasciculum suum super terram fundavit. Dei fasciculus vocantur Martyres; hebraicè agguda id est turba, turma, congregatio, colligatio. Fasciculus planè hyliopi suo atque Christi cruce tinctus, de quo Exo.*

72 Confonat S. Isid. Pelusiota lib. 1. Epis. S. Pelus. 89. Pulchrum quidem est pietatis Martyres votis donis ornare, quemadmodum tu facis. Pulchrius autem erit, ac præstantius, eos, per ea, quæ cum virtute, ac laude gesserunt, colere. Quam ob rem, quibus ornatum obtulisti, fac iisdem quoque mores offeras. Quod est dicere; ni sacrificio oris, & laudis accedit mortum sacrificium sanctorum; nostra in eos jactata laudatio erit inornata, atque inelegans. Aspiliatur S. Petrus Damia. Ierm. 30. de S. Apollinare M. Huc spectant illa Cantorum verba c. 5. 13. Labia ejus lilia distillantia myrram primam. Hebraicè est: labia ejus rose, quæ sanguinei coloris sunt. Multi inter quos Ambro. de institu. Virg. c. 15. Psellus, Carp. & Rupertus, in sponsi labiis loquentes audiunt divini Verbi Praecones; qui dum Christi Martyris, & Martyrum cæterorum passiones loquuntur, & suo ore concelebrant, tur, & mirrham stillant, qui Martirios communis laus sit. Possimus (ait Philo Carpathius) per labia distillantia, prædicatores fideli intelligere: qui dum fortissimorum Martirum gesta, & exempla predican myrrham populis stillare videntur: plenam, atque perfectam; quoniam Martyrum vita, ac mores, perfecta cuiusque virtutis plenissimi fuerunt. Utique myrra carnes illuminatur, ne purendinem sentiant; ita Sanctorum exempla, atque Martyrum auribus adhibentur audientium, ut carnem suam cum vitiis, & concupiscentiis crucifixere discant, ne ipsorum animæ miserrime purescant. Similia verba dat S. Gregorius Magnus: & utique in liliis, seu rosis, quibus assimilantur prædicatorum labia, agnoscunt illorum candorem, & ruborem ac bonæ vitæ odorem, neceſſarium ad evulgandas Martyrum glorias.

73 Si verò calamis, & linguis Martyres commandantibus accedit bona vitæ, & virtutis studium, ad Martyrum dignitatem quodammodo evehemur per ipsorum imitationem: juxta S. Basilii Magni insigne pronuntiatum Homil. in 40. Martyres. Palam est S. Basil. quemadmodum is, qui generosos homines ac fortis cum honore excepit, in simili si forte contingat occasione, imitari non deditur. Venerare igitur legitimè Martyres, ut egregie tua voluntatis te testem adducas, ac demum sine persecutione sine igne, sine verberibus, ac plagis, eodem cum illis præmio dignus habearis.

74 Deinde penè infinita est encomiorum series pro Martyribus. Quid mirum difficultè infinita admodum extet illorum laudatio? Subinde S. Cypr. lib. 2. Epis. 4. Tot vestra laudes, quot dies, quot mensum curricula, tot incrementa meritorum. Rursum, cùm infiniti propemodum Martyres sint (ut alibi ostendam) tot omnino lingue ad eorum commendationem opus sunt, nec sufficiunt. Quod venit S. Basilii effatum hom. in 40. Martyres: Quæ digna laus, que

Deo, & Martyribus nostra de illis encomia, nisi calamo, & linguae ad societut manus ad similia pietatis opera; paratique simus, prompti, & alacres ad ardua quæque pro Christo subeunda. Qui ergo Martyrum glorias charitatis mandant, & commendant verbis, Martyres sint necesse est, semet ipsos Domino offerentes hostiam vivam in odorem suavitatis, & crucem suam tollentes.

72 Confonat S. Isid. Pelusiota lib. 1. Epis. S. Pelus. 89. Pulchrum quidem est pietatis Martyres votis donis ornare, quemadmodum tu facis. Pulchrius autem erit, ac præstantius, eos, per ea, quæ cum virtute, ac laude gesserunt, colere.

Quam ob rem, quibus ornatum obtulisti, fac iisdem quoque mores offeras. Quod est dicere; ni sacrificio oris, & laudis accedit mortum sacrificium sanctorum; nostra in eos jactata laudatio erit inornata, atque inelegans.

Aspiliatur S. Petrus Damia. Ierm. 30. de S. Apollinare M. Huc spectant illa Cantorum verba c. 5. 13. Labia ejus lilia distillantia myrram primam. Hebraicè est: labia ejus rose, quæ sanguinei coloris sunt. Multi inter quos Ambro. de institu. Virg. c. 15. Psellus, Carp. & Rupertus, in sponsi labiis loquentes audiunt divini Verbi Praecones; qui dum Christi Martyris, & Martyrum cæterorum

Rosas loquuntur, & suo ore concelebrant, tur, & mirrham stillant, qui Martirios communis laus sit. Possimus (ait Philo Carpathius) per labia distillantia, prædicatores fideli intelligere: qui dum fortissimorum Martirum gesta, & exempla predican myrrham populis stillare videntur: plenam, atque perfectam; quoniam Martyrum vita, ac mores, perfecta cuiusque virtutis plenissimi fuerunt. Utique myrra carnes illuminatur, ne purendinem sentiant; ita Sanctorum exempla, atque Martyrum auribus adhibentur audientium, ut carnem suam cum vitiis, & concupiscentiis crucifixere discant, ne ipsorum animæ miserrime purescant. Similia verba dat S. Gregorius Magnus: & utique in liliis, seu rosis, quibus assimilantur prædicatorum labia, agnoscunt illorum candorem, & ruborem ac bonæ vitæ odorem, neceſſarium ad evulgandas Martyrum glorias.

73 Si verò calamis, & linguis Martyres commandantibus accedit bona vitæ, & virtutis studium, ad Martyrum dignitatem quodammodo evehemur per ipsorum imitationem: juxta S. Basilii Magni insigne pronuntiatum Homil. in 40. Martyres. Palam est S. Basil.

quemadmodum is, qui generosos homines ac fortis cum honore excepit, in simili si forte contingat occasione, imitari non deditur. Venerare igitur legitimè Martyres, ut egregie tua voluntatis te testem adducas, ac demum sine persecutione sine igne, sine verberibus, ac plagis, eodem cum illis præmio dignus habearis.

74 Deinde penè infinita est encomiorum series pro Martyribus. Quid mirum difficultè infinita admodum extet illorum laudatio? Subinde S. Cypr. lib. 2. Epis. 4. Tot vestra laudes, quot dies, quot mensum curricula, tot incrementa meritorum. Rursum, cùm infiniti propemodum Martyres sint (ut alibi ostendam) tot omnino lingue ad eorum commendationem opus sunt, nec sufficiunt. Quod venit S. Basilii effatum hom. in 40. Martyres: Quæ digna laus, que

Martyres sunt qui Martires laudent, eos invitanter.

75 Videamus quidem quoniam Martires laudent, eos invitanter.

76 Videamus quidem quoniam Martires laudent, eos invitanter.

77 Videamus quidem quoniam Martires laudent, eos invitanter.

78 Videamus quidem quoniam Martires laudent, eos invitanter.

79 Videamus quidem quoniam Martires laudent, eos invitanter.

80 Videamus quidem quoniam Martires laudent, eos invitanter.

81 Videamus quidem quoniam Martires laudent, eos invitanter.

82 Videamus quidem quoniam Martires laudent, eos invitanter.

83 Videamus quidem quoniam Martires laudent, eos invitanter.

84 Videamus quidem quoniam Martires laudent, eos invitanter.

85 Videamus quidem quoniam Martires laudent, eos invitanter.